

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr. 3/2025**

Rīgā, 2025. gada 27. februārī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2025. gada 12. februāra sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Aleksandrs Mirlins, Vīta Dreijere-Smane, Aivars Pastalnieks

konstatē:

[1] Biedrības valde 2025. gada 28. janvārī saņēma Ogres novada pilsoniskās sadarbības un attīstības biedrības (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzējs") sūdzību par laikraksta "Ogres Vēstis Visiem" un tā portāla www.ogresvestisvisiem.lv (turpmāk tekstā – "Medijs") publikāciju "'Paristu" kampaņa par ES naudu" (turpmāk tekstā – "Publikācija"), kas publicēta 2025. gada 21. janvārī.

[2] Sūdzības iesniedzējs informē, ka Publikācija publicēta uz laikraksta vāka ar virsrakstu "'Paristu" kampaņa par ES naudu", un turpināta iekšlapā, kur uz vāka izteiktas apgalvojumus mikstināts un pasniegts jautājuma formā: "Vai "paristi" finansē kampaņas no Eiropas fonda naudas?".

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Publikācija satur nepatiesu, spekulatīvu un maldinošu informāciju, kas pārkāpj vairākus Ētikas kodeksa punktus. Tā skatījumā Publikāciju pēc tā satura varētu kvalificēt kā pētniecisko žurnālistiku, taču lasītājam netiek piedāvāts neviens informācijas avots vai saite, kurai sekojot, varētu gūt plašāku ieskatu par rakstā paustajiem apgalvojumiem un pieņēmumiem. Rakstā nav neviena ziņu avota un nevienam no rakstā skartajām personām netiek jautāti paskaidrojumi vai viedoklis. Sūdzības iesniedzēja ieskatā Publikācijā ir pārkāpti vairāki Ētikas kodeksa punkti.

[3] Lai arī publikācijā ir lietoti apgalvojumu mikstinājoši vārdi kā "varētu domāt, ka" / "visticamāk" / "iespējams", sniegtā informācija pasniegta maldinošā formā. Biedrības vērtējumā – ar nepārprotamiem centieniem tīši vai aizklāti ietekmēt auditoriju, radīt šaubas par nevalstisko organizāciju darbības likumību un mērķu godprātību, kā arī sēt šaubas par ES fondu finansējuma godprātīgu izlietojumu, tā pārkāpjot godprātības principu. Sūdzības iesniedzējs to ilustrē ar citātu no Publikācijas:

"Varētu domāt, ka šis projekts paredzēts, lai uzraudzītu nodokļu maksātāju naudas tērēšanas lietderību, tomēr ironiskā kārtā, visticamāk, ir veids, kā iegūt nodokļu maksātāju naudu, lai pirms gaidāmajām pašvaldību vēlēšanām realizētu savas kampaņas."

Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka tas kopā ar trīs citām biedrībām Latvijā kopš 2023. gada īsteno projektu "Integritātes pakti - sabiedrības iesaiste publiskā finansējuma izlietojuma uzraudzībā". Projektam un tā aktivitātēm nav ne mazākā sakara ne ar gaidāmajām vēlēšanām, ne ar kādiem politiskiem mērķiem. Projekta dalībnieki regulāri informē sabiedrību par projekta aktivitātēm un mērķiem. Tāpat Sūdzības iesniedzējs uzsvērt, ka projekts pakļauts stingrām finansētāja saturiskām un finanšu atskaites prasībām.

[4] Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka ne raksta autors, ne arī kāds cits Medija žurnālists nav vērsies pie projekta īstenošanai vai pārraudzītāja, lai iegūtu patiesu, faktos balstītu informāciju. Tas skaidri norāda uz Medija vēlmi informāciju pasniegt tikai sev vēlamā formā, – pārkāpjot Ētikas kodeksa principu "Daudzveidība", kas paredz, ka plašsaziņas līdzekļi nodrošina sabiedrības tiesības saņemt daudzveidīgu informāciju un viedokļus no dažādiem avotiem. Plašsaziņas mediji un ar tiem saistītās

personas ņem vērā dažādus viedokļus arī gadījumā, ja tie šķiet personīgi nepieņemami, kā arī Ētikas kodeksa Principu "Informācijas iegūšana un izmantošana", kas paredz, ka plašsaziņas mediji iegūst pēc iespējas vairāk auditorijai būtiskas informācijas, lai izveidotu pēc iespējas objektīvāku plašsaziņas mediju saturu;

[5] Sūdzības iesniedzējs raksta, ka Publikācijā ietvertā nepatiesā, neprecīzā un spekulatīvā informācija ir viegli pārbaudāma Publikācijā minēto biedrību tīmekļvietnēs un vēršoties ar pie organizāciju pārstāvjiem, kas nav ticis darīts, tādējādi pārkāpjot Ētikas kodeksā noteikto faktu pārbaudes principu, kas paredz, ka plašsaziņas mediji izvairās no nepārbaudītas informācijas publicēšanas. Sūdzības iesniedzējs min vairākus piemērus publikācijā, kur ar nepārbaudītu un nepatiesu informāciju tiek radīts maldinošs priekšstats par to, ka tas izlieto sabiedrisko finansējumu politiskajai darbībai, kā arī pamato, kāpēc šī informācija nav patiesa.

[6] Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka raksts ir pasūtījuma publikācija, par ko liecina gan tas, ka konkrēto laikraksta numuru, kurā ir Publikācija, Medijs izlēmuši bez maksas piegādāt Ogres pilsētas iedzīvotājiem arī ārpus savu abonentu loka - kā norādījusi redakcija "reklāmas nolūkos", gan tas, ka tā pārpublicēta interneta vietnēs: "pietiek.com" un "puaro.lv". Sūdzības iesniedzējs apšaubā Medija redakcionālo neitralitāti, norādot, ka raksta saturs liecina, ka tā autors nav pašreizējai Ogres novada politiskajai vadībai neitrāla persona. Neesot arī ziņu par žurnālistu, kas rakstītu ar pseidonīmu Juris Kāposts - šī ir pirmā publikācija, netiek nodrošināta caurskatāmība, nav izslēdzams interešu konflikts.

[7] Sūdzības iesniedzējs lūdz Biedrību izskatīt Sūdzību.

[8] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Medijam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[9] Atbildes vēstulē Medija valdes locekle skaidro, ka publikācija ir viedokļraksts, kurā pausta sabiedrībai nozīmīga informācija, norādot par vietējai kopienai nozīmīgas organizācijas finansējuma avotiem, lai varētu izdarīt pārdomātus un informētus lēmumus attiecībā uz politisku personu darbību novadā un iespējamiem riskiem, kas var rasties, ja politisku personu darbošanās politisku mērķu sasniegšanai tiek pasniegta kā pilsoniskās sabiedrības aktivitāte. Medija pārstāve uzsver, ka Publikācijas Autors izmanto pieņēmumu formu ar mērķi ļaut lasītājiem kritiski izvērtēt iespējamus riskus tādas nevalstiskā sektora biedrības darbībā, kuras vadībā atrodas politiskas personas un riskiem kas var rasties, ja lēmumu pieņēmēju organizāciju par sabiedrības naudas izlietojumu vada politikai pietuvinātas personas.

[10] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Publikāciju un Medija atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[11] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un publikācijas atbilstību likumā "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" noteiktajam. Biedrības Ētikas padome Publikāciju un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[12] Publikācijā izteikti Sūdzības sniedzēju nomelnojoši apgalvojumi bez pamatojuma. Piemēram, laikraksta pirmajā lapu veido apgalvojums «Parīstu» kampaņas par ES naudu» kopā ar diagrammu, kurā attēloti dažādi cilvēki un organizācijas. Tālākajā publikācijas tekstā nav sniegts pamatojums Publikācijā izteiktajiem apgalvojumiem, tāpat nav prasīts un iekļauts kritizēto pušu viedoklis. Ētikas padome uzskata, ka pieņēmumu formas izmantošana Publikācijā, neattaisno vienpusējas informācijas sniegšanu un nepamatotu apgalvojumu izplatīšanu. Ētikas padome neapšaubā Medija tiesības kritiski izvērtēt iespējamus riskus publiskā finansējuma piešķiršanā un izlietošanā, taču uzskata, ka Medijam jānodrošina publikāciju atbilstība Ētikas kodeksa principiem.

[13] Ievērojot secināto, Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Vita Dreijere-Smane, Aivars Pastalnieks balso, ka Medijs ir pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksa principu 4.6. Informācijas iegūšana un izmantošana. Aleksandrs Mīrlins atturas.

Ētikas padomē nolemts:

1. Medija rīcībā ir konstatēti Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumi.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam un Medijam.
3. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.